

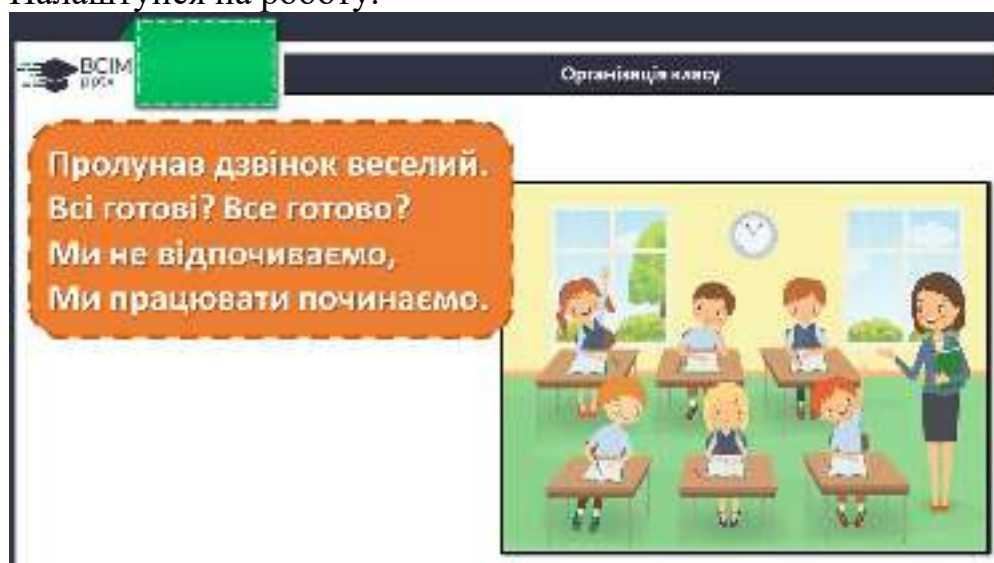
Тема. Цирк в архітектурі та живописі. Архітектура циркових споруд (купол, арена, амфітеатр). Віртуальна екскурсія: Колізей. Портрет митця: П. Пікассо. Створення фоторамки — кумедного клоуна.

Мета: виховання в учнів емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва та дійсності, розвиток мистецьких художніх інтересів, естетичних потреб; формування системи мистецької грамотності, яка відображає видову, жанрову, стильову специфіку і взаємодію мистецтв; розвиток умінь сприймання, інтерпретації та оцінювання творів мистецтва й художніх явищ; стимулювання здатності учнів до художньо-творчого самовираження в мистецькій діяльності, до здійснення мистецької комунікації; розвиток художніх мистецьких здібностей, креативного мислення, творчого потенціалу; формування потреби в естетизації середовища та готовності до участі в соціокультурному житті.

Опорний конспект уроку

1. Мотивація навчальної діяльності.

Налаштуйся на роботу.

2. Актуалізація опорних знань.

Дай відповідь на запитання.

3. Вивчення нового матеріалу.

Цирком називається не тільки розважальна вистава, а й сама архітектурна будівля, зазвичай округлої форми, завершена куполом. Саме під куполом ми можемо спостерігати виступи повітряних гімнастів та гімнасток.

Споруда може бути стаціонарною або пересувною — шапіто. Шатер, спеціально розгорнутий на час гастролей циркової трупи, після її від'їзду розбирається.

Циркові номери виконуються на арені або манежі. Її діаметр у всіх цирках світу становить 13 метрів, незалежно від розмірів споруди.

Манеж відділяється від глядацьких місць жорстким бар'єром. Місця для глядачів розташовані амфітеатром — сходами, що поступово підіймаються навколо арени.

Розгляньте на ілюстраціях форму будівель цирку.

Цирк у м. Шимкент (Казахстан)

Цирк у м. Дніпро (Україна)

Що об'єднує архітектурні споруди цирків різних країн?

Проаналізуй схему циркового залу.

Покажіть, де арена, кольорові сектори амфітеатру, балкон для оркестру.

Слово цирк походить із часів Стародавнього Риму, де було аж сім цирків, зокрема Максимум.

Щорічно в ньому влаштовувалися змагання з їзди на колісницях. Для цього було побудовано споруду з амфітеатром, але без даху. Сьогодні місце таких змагань називається іподромом.

Конструкція ж сучасного цирку проглядається в споруді знаменитого Колізею. Тут проводилися бої гладіаторів і єдиноборства з хижими звірами, які також вважаються передвісниками цирку.

Існують художні паралелі, які свідчать про глибоку взаємодію різних видів мистецтва. Цікавим прикладом такої співтворчості є цирк.

Художник у цирку — це учасник творчого колективу постановників, який за допомогою засобів візуальних мистецтв втілює зоровий образ вистави відповідно до режисерського задуму.

Він розробляє світлову та колірну партитуру вистави, ескізи костюмів і реквізиту, пропонує ідеї для виразного оформлення килимів і бар'єрних доріжок, афіши, запрошень, квитків тощо.

Слово вчителя

Цирк широко відображено в образотворчому мистецтві. Виступи циркових акторів та акторок із найдавніших часів приваблювали художників та скульпторів, які показували гармонію та досконалість людського тіла, передавали динаміку рухів акробатів та акробаток, жонглерів, гімнастів та гімнасток.

Портрет митця.

Портрет митця. Пабло Пікассо

Найвидатніший художник XX ст. Пабло Пікассо, захоплюючись мистецтвом цирку, присвятив цій темі цілу серію картин. Персонажами його живописних композицій стали клоуни, атлети, акробати, танцівниці.

Портрет митця. Пабло Пікассо

Увагу майстра привертала не стільки яскравість циркових видовищ, як складна доля бродячих акторів. Найчастіше художник зображував їх не на арені під час блискучих виступів, а на репетиціях чи в побутових сценах. Це дало можливість глибше проникнути у внутрішній світ вільних циркових мандрівників.

Розгляньте репродукції картин Пікассо.

Розгляньте репродукції картин Пабло Пікассо.

Автопортрет

Родина комедіантів

Розгляньте репродукції картин Пабло Пікассо.

Акробат і молодий Арлекін

Дівчинка на кулі

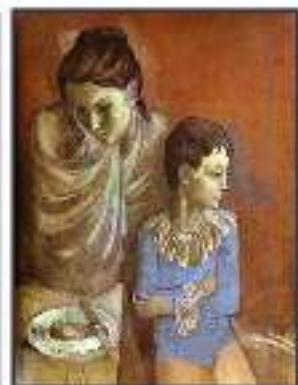

Акробати (мати й син)

Дайте відповідь на запитання.

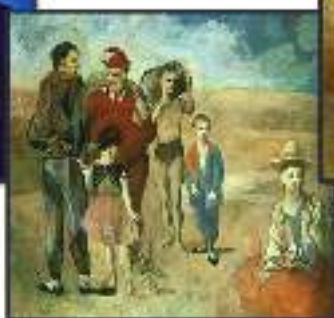

Дайте відповіді на запитання.

Які настрої переважають на картинах Пікассо про циркових мандрівників? Актори та акторки веселі чи сумні?

Схарактеризуйте колорит картин.

Яка роль пустельних пейзажів на другому плані композицій для передачі загальної емоційної атмосфери?

Чи є серед комедіантів та комедіанток діти? В які костюми вони вдягнуті? Поміркуйте, які циркові номери вони могли б виконувати.

Які пози, жести, погляди виразно свідчать про емоційний стан акробатів — мати й сина?

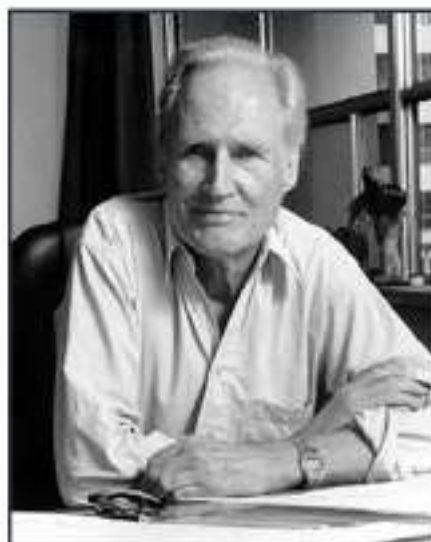

Порівняй фігури головних персонажів картини. Яка з них підкреслює, символізує гнучкість юної гімнастки, а яка — міць і сталість атлета?

Слово вчителя.

Канадський композитор Гаррі Сомерс, залучений до музичного оформлення документального фільму про іспанського художника, створив «Пікассо-сюїту» для оркестру з дев'ятьох частин, поєднавши різні фрагменти.

У чому секрет популярності мистецтва цирку? Мабуть, він пояснюється і тяжінням людини до дива, і вірою в надзвичайні й необмежені можливості людини. Сила, спритність, майстерність, фантазія, творчість — приклад невмирущості цирку, який дарує людям радість.

Зазвичай улюбленцем глядачів стає клоун. Він не завжди веселий, але завжди кумедний і добрий. Цей чарівник здатний не лише з легкістю запалити зірки під куполом цирку, а й вогники доброти й дружби в людських серцях.

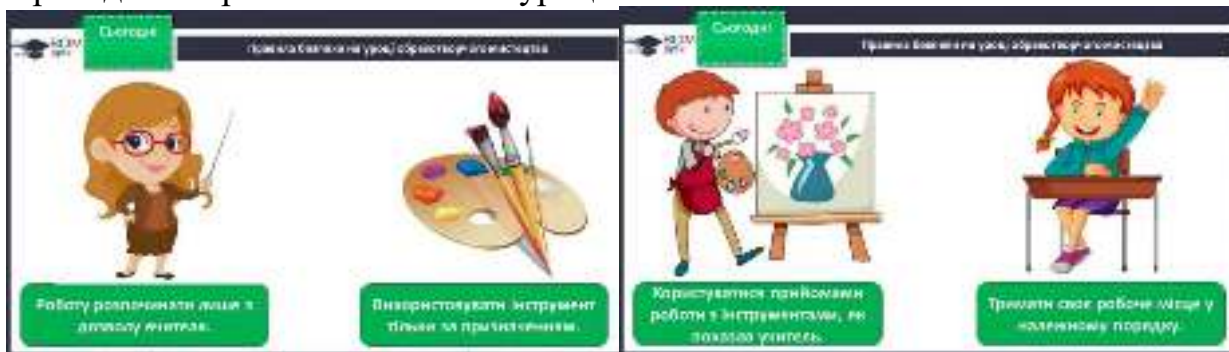
Клоун може грати у виставі ролі різних персонажів: пекаря, музиканта та інші. Зазвичай актор-клоун вдягнутий у строкатий костюм, величезного розміру взуття, кумедний капелюх, гротескний (сильно перебільшений) макіяж і штучний ніс у вигляді кольорової кульки.

4. Практична діяльність учнів

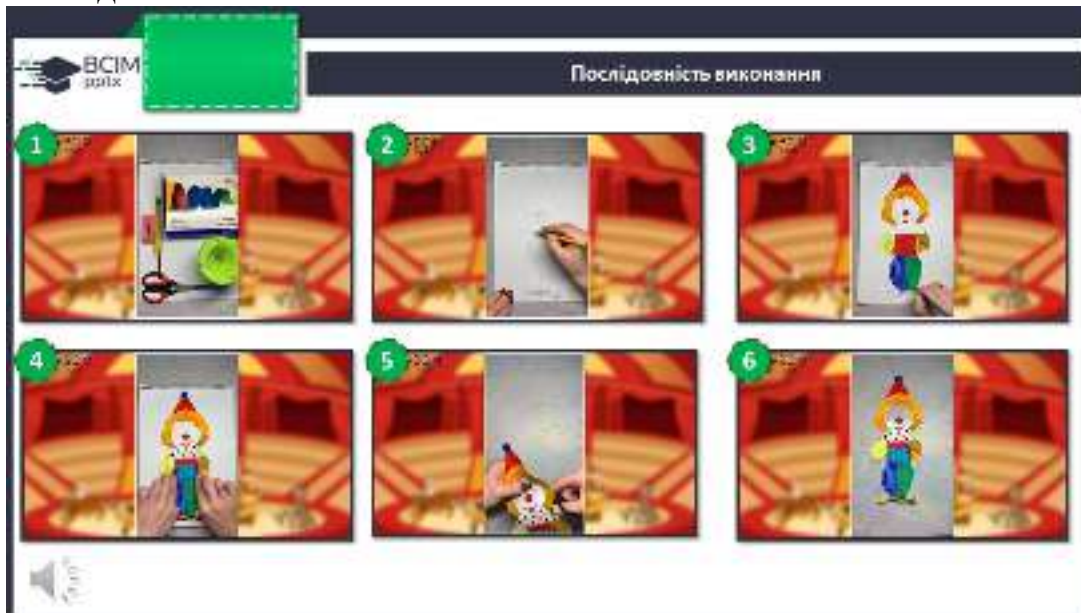
Пригадайте правила безпеки на уроці.

Перегляньте відео. Для роботи нам знадобиться: альбом для малювання, простий олівець, гумка, акварельні фарби або гуаш, невеликий аркуш кольорового паперу будь-якого кольору, клей. Покладіть вертикально альбом для малювання, починайте малювання клоуна з голови, далі домалюйте тулуб, руки та ноги. Деталізуйте малюнок, додавши клоунський ніс, горошки на одяг тощо. Коли робота простим олівцем буде завершена – додайте кольорів, зробіть клоуна яскравим та різнобарвним, використовуйте для цього фарби. В кінці зробіть із кольорового паперу гармошку, як показано на відео, приклейте її. Вирізати фоторамку з клоуна – за бажанням. Гарних вам робіт!

<https://youtu.be/9AcTlgUt3Mc>

Послідовність виконання.

5. Закріплення вивченого.

Мистецька скарбничка

Арена — круглий майданчик з бар'єром, на якому виступають артисти цирку Купол (з лат. — бочечка) — покриття архітектурних споруд.

Шаніто (з фр. — колпак) — споруда для гастрольних циркових програм, яка розбирається.

6. Підсумок.

Узагальнюємо знання.

Які архітектурні особливості споруди цирку?

Поміркуйте і поясніть, чому цирк зазвичай має високий купол.

Узагальніть й систематизуйте різновиди циркового мистецтва у вигляді схеми, таблиці чи ментальної карти. Використайте рубрики «Клоунада», «Акробатика», «Дресирування» тощо.

7. Рефлексія.

Оцініть роботу.

Виконані роботи можна надіслати:

1. На освітню платформу для дистанційного навчання **HUMAN** або

Не забувайте вказати своє прізвище та ім'я, клас, дату проведення уроку.

Бажаю плідної праці!